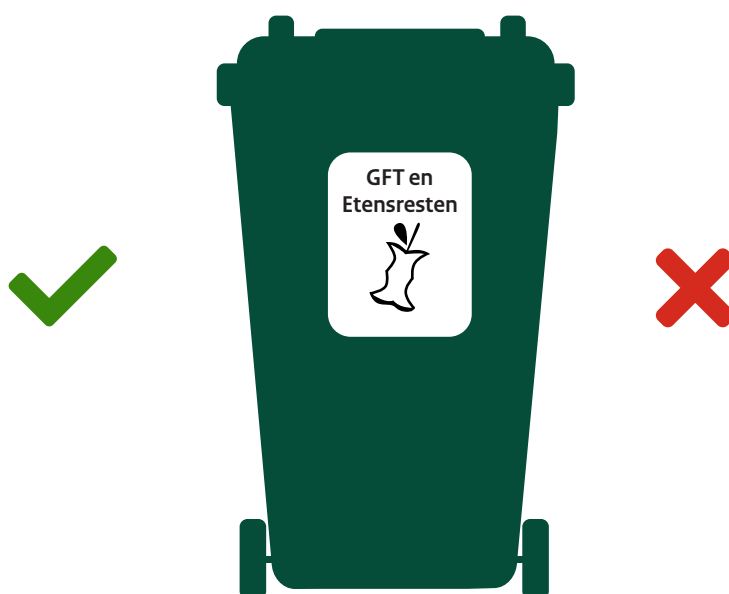

Q&A

Wat mag wel en niet in de gft-bak

Als naslagwerk bij de uniforme wel/niet lijst voor gft-afval behandelen we in deze Q&A in vijf categorieën (keukenafval, tuinafval, dieren, hulpmiddelen bij afval scheiden en overig) wat wel en wat niet in de biobak mag, en waarom.

Deze Q&A is in overleg met Vereniging Afvalbedrijven, de NVRD, Rijkswaterstaat en voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal in oktober 2023 geupdate. De Q&A is enkel te gebruiken als naslagwerk voor gemeenten, afvalinzamelaars en verwerkers. Het is geen communicatiemateriaal voor burgers. Voor specifieke afvalproducten kan altijd in www.afvalscheidingswijzer.nl worden opgezocht of het in de gft-bak kan.

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Keukenafval

Wat hoort in de gft-bak?	
Afvalfractie	Toelichting
Groente-, fruit- en snijresten en schillen	Eventuele verstorende restanten van landbouwgif (mits ze voldoen aan de eisen in de warenwet) zijn voor de biobak geen probleem (de residuen worden dermate verdund in het GFT dat ze niet/nauwelijks hinderlijk zijn voor het proces).
Aardappelen, aardappelschillen, brood, rijst, deeg, pasta	Gooi alleen voedsel dat bedorven is, niet goed meer ruikt of er niet goed meer uitziet, of over de datum is weg. Let op: lang houdbare producten als meel, pasta, rijst, conserven in blik maar ook melk zijn vaak nog prima te eten/drinken na het verstrijken van de THT datum.
Etensresten, gekookt of ongekookt, kliekjes	Gooi alleen voedsel dat bedorven is, niet goed meer ruikt of er niet goed meer uitziet, of over de datum is weg. Etensresten mogen wel in de gft-bak, maar niet op de eigen composthoop omdat ze dan ongedierte aantrekken (zoals muizen en ratten).
Zuivelproducten zoals kaas	Ook pudding, kwark en andere dikzuivel kan prima in de gft-bak. Dunvloeibare zuivel kan beter door de gootsteen. Kaaskorsten mogen niet in de gft-bak.
Ei-, vis- en vleesresten, ook botjes en graten	Deze mogen wel in de gft-bak, maar niet op de eigen composthoop omdat ze dan ongedierte aantrekken (zoals muizen en ratten). Ei (rauw, gebakken, gekookt) en eierschalen (ook geverfde schalen van paaseieren) mogen in de gft-bak.
Jus en bakvet (gestold)	Ei (rauw, gebakken, gekookt) en eierschalen (ook geverfde schalen van paaseieren) mogen in de gft-bak.
Notendoppen, (mossel)schelpen en eierschalen	Mossel- en oesterschelpen mogen, ondanks dat ze keihard zijn en niet verteren, toch in de gft-bak. Dit heeft te maken met de algemene regel dat alles wat op het bord ligt, in de biobak mag.
Losse thee, theezakjes, koffiedik, koffiefilters en koffiepads	Als er een kartelrand aan de buitenzijde van het filterpapier zit, dan zijn beide kanten van het koffiefilter in elkaar gedrukt. Er wordt geen lijm of plastic gebruikt om de twee delen aan elkaar te laten plakken. Sinds begin 2023 zijn theezakjes en koffiepads die in Nederland op de markt komen, bijna allemaal van afbreekbaar materiaal gemaakt, waardoor het in de gft-bak mag.
Koekjes, snoep, chocolade, noten, pitten, snacks	Gooi alleen voedsel dat bedorven is, niet goed meer ruikt of er niet goed meer uitziet, weg. Let op: lang houdbare producten zijn vaak nog prima te eten/drinken na het verstrijken van de THT datum.

Keukenafval

Wat hoort niet in de gft-bak?		
Afvalfractie	Toelichting	
Verpakkingen en wegwerpproducten van wat voor materiaal dan ook		Afhankelijk van het type materiaal in de gescheiden inzameling van plastic, metalen en drinkpakken, papierbak, restafval of glasbak. Zie www.afvalscheidingswijzer.nl .
Plastic tassen of zakken	Geen organisch afval: stoorstof	Gescheiden inzameling plastic afval.
Drankkarton van zuivel- en vruchtensappen	Drankkarton bestaat voor een aanzienlijk deel uit plastic.	Gescheiden inzameling van drinkpakken. Als dat niet kan: restafval.
Frituurvet en olie	In beperkte hoeveelheden composteert en vergist (gestold) vet prima. Maar (vloeibare) oliën en vetten kunnen het beste gescheiden ingeleverd worden om opgewerkt te worden tot biobrandstof.	Brengpunten bij supermarkten, milieustraten, sportclubs en kringloopwinkels zijn te vinden op www.frituurvetrecyclehet.nl . Mocht dit niet mogelijk zijn, dan is het advies om vloeibare olie in een afsluitbare verpakking te gieten (bijvoorbeeld melkpak met schroefdop) en bij het restafval te doen. Olie blijft namelijk overal aan vastplakken en vervuult de biobak.
Kaaskorst	Een kaaskorst bevat vaak plastic.	Restafval .
Koffiecupps, ook composteerbare	Koffiecupps zijn doorgaans van aluminium of plastic gemaakt. Het verschil tussen composteerbaar en niet-composteerbaar plastic is niet goed te zien. Introductie van de vormvaste composteerbare cup op de wel-lijst zou leiden tot insleep en vervuiling.	Aluminium: Je kunt gebruikte koffiecupps inleveren voor recycling. Kijk hier (Koffiecupje weggooiën Afvalscheidingswijzer) voor meer informatie. Plastic: Een aantal merken heeft composteerbare koffiecupjes: die mogen niet in de biobak, maar horen bij het restafval.
Kauwgom	Kauwgom bestaat grotendeels uit een onverteerbaar aardolie derivaat.	Restafval.

Fijn tuinafval

Wat hoort in de gft-bak?	
Afvalfractie	Toelichting
Bloemen en planten	Inclusief aan planten aanhangende potgrond (kleine hoeveelheden).
Klein/fijn snoeiafval, loof, gemaaid gras en bladeren	
Tuin- en potgrond	Potgrond is geen probleem want bestaat voornamelijk uit veen. Tuingrond niet in te grote hoeveelheden bij het gft. Dit vanwege het aandeel anorganisch materiaal (zand).
Takken, stronken, stammetjes	Alles wat nog met de hand met een knippertje doorgeknipt kan worden, mag in de gft-bak. Anders is het grof tuinafval dat naar de milieustraat moet.

Wat hoort niet in de gft-bak?		
Afvalfractie	Toelichting	
Bloem- en plantenspotten, aardewerk	Bloempotten kunnen van allerlei materiaal zijn: plastic, aardewerk, geperst stro, composteerbaar kunststof. Om insleep van ongewenste materialen te voorkomen mag geen enkele bloempot in de gft-bak.	Restafval. Mooie potten: weggeven via internet of kringloop
Steen, steentjes, grind, zand, grond, klei	Zand en grond: voegen niks toe aan compost en leveren geen biogas. Steentjes: Voegen niets toe aan compost en leveren geen biogas. Het is een stoorstof die eruit gezeefd moet worden.	Grote hoeveelheden: milieustraat. Kleine hoeveelheden: restafval
Kunstmest, bestrijdingsmiddelen, wortel-doek, hydrokorrels	Kunstmest heeft een slechte invloed op de kwaliteit van de compost, en is bovendien niet organisch. Hydrokorrels zijn niet organisch en zijn visueel storend.	Bestrijdingsmiddelen: KCA. Kunstmest, wortel-doek en hydrokorrels: restafval.
Balken, timmerhout, metaal	(Timmer)hout wordt veel aangetroffen in gft, maar hoort daar niet thuis.	Milieustraat.
Grof tuinafval: boomstronken, dikke takken, stammetjes	Van een stronk of stam maak de composteerinstallatie geen compost. Bij enkele verwerkers komen deze resten in de biomassa (t.b.v. biomassacentrale)	Milieustraat.

Dieren

Wat hoort in de gft-bak?	
Afvalfractie	Toelichting
Strooisel (hooi, stro, zaagsel) gebruikt voor kleine knaagdieren (zoals cavia, konijn, hamster) met hun poep	Zaagsel en strooisel (van kleine huisdieren inclusief uitwerpselen) mogen in de biobak, omdat het verwerkt tuinafval is. Kleine huisdieren eten 'vegetarisch' dus de uitwerpselen worden gedoogd. Met urine of uitwerpselen vervuilde kranten of korrels van gerecycled papier mogen niet bij gft, maar moeten bij het restafval. De reden is dat zowel kranten (o.a. vanwege de drukinkt) als uitwerpselen niet in het gft gewenst zijn.
(Restanten) diervoer	

Wat hoort niet in de gft-bak?		
Afvalfractie	Toelichting	
Poep en mest van grote dieren, zoals hond, kat, paard en koe	De reden is niet de te hoge nutriëntendichtheid (er treedt verdunning op, zolang de (honden)poep geen monostroom is (bijv van dierenasiel) zal het weinig kwaad kunnen). De reden is hygiëne-risico's. De Wet dierlijke bijproducten en de incidentele overschrijdingen op salmonella en E-coli tonen toch aan dat we wel degelijk alert moeten zijn.	Restafval.
Kattenbakvulling en vogelkooizand	Niet altijd afbreekbaar, voegt niks toe aan compost en hygiëne-probleem.	Restafval.
Haren, pluizen	Haar verteert uiteindelijk wel, maar niet snel genoeg voor de composteringsinstallaties waar ons gft-afval naartoe gaat.	Restafval.
Dode (huis)dieren	Gemeenten zijn aangewezen voor het inzamelen van overleden gezelschapsdieren, tenzij deze afgevoerd worden ter crematie. Voor wilde muizen en een door de kat gebrachte vogel, geldt er geen officiële inzamelplicht. Zie www.nvwa.nl . Vind je buiten een dode wilde vogel? Meld dit dan bij het Dutch Wildlife Health Centre via het online meldingsformulier 'Meld een dood dier', want de vogel kan bijvoorbeeld vogelgriep hebben.	<ul style="list-style-type: none"> Dood huisdier (b.v. dode hond, kat, hamster, cavia): dierenarts of milieustraat. Dood hobbydier (b.v. paard, schaap, kip): destructiebedrijf. Kleine dode wilde dieren, zoals een muis of door de kat gebrachte vogel (uitzonderingen, zoals de vogelgriep, daargelaten): verpakt in plastic zakje bij restafval.
Slachtafval (bv van jagen)		Vuilnisbak (restafval) of milieustraat

Hulpmiddelen bij afvalscheiden

Wat hoort in de gft-bak?	
Afvalfractie	Toelichting
Speciale composteerbare gft-inzamelzakken	Qua composteerbare verpakkingen is de gft-inzamelzak één van de weinige toepassingen die in de biobak mag, omdat het een co-benefit heeft. Alleen met gft gevulde composteerbare inzamelzakken met het Kiemplantlogo of OK-Compostlogo mogen bij het gft, omdat deze verpakking zorgt dat er extra gft wordt verzameld (de co-benefit). Lege composteerbare inzamelzakken of composteerbare inzamelzakken gevuld met ander afval, moeten bij het restafval.
Een krantenpagina op de bodem van de biobak om vet, vlees- en visresten in te verpakken	Kranten horen in de oudpapier bak, en niet in de biobak. De kranteninkt is namelijk een vorm van vervuiling. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor een krantenpagina: <ul style="list-style-type: none"> • op de bodem van de biobak (als je niet al een inzamelzak gebruikt), die het legen van de container vergemakkelijkt en vastvriezen in de winter voorkomt; • om vieze, snel bedervende, stinkende etensresten (zoals vet, vlees en vis) in te verpakken; • om je aardappelschillen in te verzamelen om in de biobak te gooien.
Papier gebruikt om organisch afval (saus, vet, etensresten) op te vegen: keukenpapier, servetten, wc-papier, papieren zakdoekjes	Vette restanten die je door de gootsteen spoelt, plakken vast aan de rioolbuizen en veroorzaken verstopping. Verwijder deze restanten dus met een stuk keukenpapier of papieren servet, en gooi dat in de biobak. Het papier moet wel ongekleurd en onbedrukt zijn (of met het OK compost/Kiemplant-logo). Anders moet het bij het restafval. Schoon keukenpapier, tissues en servetten, ook bedrukt en gekleurd, kunnen in oud-papierbak; Papier gebruikt om niet-organisch afval op te deppen (denk aan motorolie) moet bij het restafval. Zakdoekjes gebruikt om je neus te snuiten horen bij het restafval.

Wat hoort niet in de gft-bak?		
Afvalfractie	Toelichting	
Plastic zakken	Geen organisch afval: stoorstof	Gescheiden inzameling plastic afval.
Lege inzamelzakken	Heeft geen co-benefit en voegt niks toe aan de compost	Composteerbaar plastic: in het restafval. Niet-composteerbaar plastic: bij het plastic afval. Papier: indien schoon en droog, in de oudpapier bak.
Zakken van textiel	Verteren niet.	Kledingcontainer.
Bewaarbakjes	Geen organisch afval.	Restafval. Indien van plastic in bij het plastic afval.

Overig

Wat hoort niet in de gft-bak?		
Afvalfractie	Toelichting	
Metalen zoals ijzer, blik, aluminium	Geen organisch afval: stoorstoffen.	Verpakkingen en kleine niet scherpe stukken metaal: bak voor plastic, metalen en drinkpakken. Grote stukken metaal: milieustraat.
Glas	Geen organisch afval: stoorstof.	Verpakkingsglas in de glasbak.
Grote stukken of hoeveelheden papier, karton	M.u.v. papier om de gft bak schoon te houden, of om etensresten mee op te vegen (keukenpapier), of om vet/vis/vlees in te verpakken.	Oudpapier bak.
Producten en verpakkingen van plastic, ook niet van bioplastic of composteerbaar plastic	Composteerbare verpakkingen en producten niet in de biobak. Het voegt niks toe en zorgt voor insleep van niet-composteerbaar plastic	Composteerbaar kunststof: restafval. Niet-composteerbaar plastic: gescheiden inzameling van plastic.
(Wegwerp)producten en verpakkingen van natuurlijke materialen zoals plantenpotten, bakjes, borden, bestek en rietjes van hout, bamboe, kokos, palmbaad, mais, (suiker)riet of stro	Het is niet onafhankelijk getest op composteerbaarheid en zorgt voor insleep van vergelijkbare (wegwerp)producten van niet-natuurlijke materialen.	Restafval.
Drankkarton van zuivel- en vruchtensappen	Drankkarton bestaat voor een aanzienlijk deel uit plastic.	Gescheiden inzameling van drinkpakken. Als dat niet kan: restafval.
Textiel	Niet alles wat natuurlijk is, is geschikt om te composteren. Vaak vergaan dingen niet snel genoeg (de doorlooptijd van een professionele composteer-installatie is vrij kort), en dan moeten ze dus als restafval van het composteerproces verwijderd worden.	Kledingcontainer.
Kurk	Kurk voegt niets toe aan de compost, en wijnkurken zijn steeds vaker van plastic. Ook vloerbedekking, isolatie en onderzetters van kurk mogen niet in de biobak.	Natuurkurk kan gescheiden ingeleverd worden. Voor inleveradressen van natuurkurken zie www.afvalscheidingswijzer.nl . Dan wordt het gerecycled als isolatiemateriaal of bodembedekker. Een kurk op een wijn- of portfles mag ook met fles en al in de glasbak. Plastic wijnkurken mogen gescheiden ingeleverd worden als plastic afval.
As en kool van asbak, open haard, (hout) kachel en barbecue	Een klein beetje as van schoon hout is geen probleem, maar problemen liggen al snel op de loer: <ul style="list-style-type: none"> • Oncontroleerbare hoge concentraties van snel opneembare mineralen; • As vertraagt het composteringsproces; • As van vervuild hout, of andere vuile afvalstoffen, bevat schadelijke stoffen als dioxines; • Ook onvolledig verbrand hout bevat dioxines. 	Restafval.
Haren, nagels en pluizen (uit de wasdroger of van textiel)	Haar verteert uiteindelijk wel, maar niet snel genoeg voor de composteringsinstallaties waar ons gft-afval naartoe gaat. Pluizen uit de wasmachine/droger kunnen microplastics bevatten.	Restafval (niet door de gootsteen of WC).

Overig

Wat hoort niet in de gft-bak?		
Afvalfractie	Toelichting	
Tabak, sigaretten, sigaren, peuken, filters	Er zitten veel schadelijke stoffen in tabak.	Restafval.
Luiers, tampons, maandverband, incontinentiemateriaal	Hygiëne producten horen niet in het gft omdat ze medicijnresten, plastic en Super Absorberende Polymeren (SAP's) kunnen bevatten.	Restafval. In een aantal gemeentes worden luiers en incontinentiemateriaal gescheiden ingezameld voor recycling.
Wondverband, pleisters, medicijnen	Geen organisch afval.	Verband en pleisters: restafval. Medicijnen: apotheek of klein chemisch afval.
Stofzuigerzakken en hun inhoud	Letterlijk vervuiling. Geen organisch afval.	Restafval.
(Fruit)stickers	Stickers op fruit zijn vaak van plastic. Papieren stickers mogen wel met de schil samen in de biobak, maar het onderscheid is niet duidelijk.	Restafval (moet je ze wel van de schil afhaken).
Koffiebekers van welk materiaal dan ook	Ook niet koffiebekers met PLA die gecertificeerd composteerbaar zijn. De burger ziet het verschil niet.	De meeste wegwerp koffiebekers zijn van karton met een laagje plastic. Deze horen in het restafval. Alleen als een koffiebeker helemaal van plastic is, mag deze in de plastic bak.